

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

“29” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів II рівня вищої освіти

ОК 6

СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація
(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Бердянськ, 2023 рік

Робоча програма “Соціальна реабілітація” для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація

Розробник: Катерина Володимирівна Петровська, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти

Робочу програму погоджено проєктною групою освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація» та затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

від “29” серпня 2023 року (протокол № 1)

Завідувачка кафедри
соціальної роботи та інклюзивної освіти

(підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Поствоєнна соціально-психологічна
реабілітація»

(підпис)

(Анастасія ПОПОВА)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u>		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: <u>Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		-	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Мова навчання: українська		-	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	Лекції	
		-	6
		Практичні, семінарські	
		-	4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		-	110
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для заочної форми навчання – 10/110 годин (22%/78%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціальна реабілітація” є ознайомлення здобувачів освіти з основними характеристиками базових технологій соціальної реабілітації, визначення сутності та особливостей процесу технологізації реабілітації різних отримувачів послуг, розробка алгоритмів професійної діяльності суб’єктів соціальної роботи за напрямками поствоєнної соціальної реабілітації; усвідомлення та прийняття стратегій та моделей реабілітації у соціальній роботі; визначення та добір технологічного забезпечення, спрямованого на активізацію зусиль отримувачів послуг (індивідів, груп, спільнот) на вирішення власних проблем.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Соціальна реабілітація” є:

- ознайомити студентів із базовими концептами, принципами та практичними основами соціальної реабілітації;
- сформувати готовність до використання знань про соціальну адаптацію, реабілітацію, інтеграцію осіб із постійними чи тимчасовими обмеженими можливостями здоров'я у практичній соціальній роботі; визначити особливості процесу реабілітації різних отримувачів послуг;
- сформувати вміння розробляти алгоритми професійної діяльності суб’єктів соціальної роботи за напрямками соціальної реабілітації;
- оволодіти уміннями створювати реабілітаційні програми для конкретного отримувача послуг, враховуючи при цьому особливості особистості та ситуації в якій вона знаходиться.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Програмні компетентності	Результати навчання
<p>ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-9. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>СК-2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального та психологічного благополуччя різних груп населення.</p> <p>СК-3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.</p> <p>СК-6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.</p> <p>СК-7. Здатність до професійної рефлексії.</p>	<p>ПРН-2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи та соціально-психологічної реабілітації формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.</p> <p>ПРН-4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук, зокрема моделей соціально-психологічної реабілітації різних категорій осіб, груп та громад.</p> <p>ПРН-8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.</p> <p>ПРН-9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.</p> <p>ПРН-10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім’ї, соціальної групи, громади,</p>

<p>СК-11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.</p> <p>СК-12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.</p> <p>СК-13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.</p> <p>СК-16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.</p> <p>СК-20. Здатність розпізнавати наслідки післявоєнної травми в різних контекстах і надавати відповідні послуги з соціально-психологічної реабілітації та підтримку.</p>	<p>формулювати мету і завдання соціальної роботи та соціально-психологічної реабілітації, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.</p> <p>ПРН-12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.</p> <p>ПРН-15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг із соціально-психологічної реабілітації та управлінських рішень.</p> <p>ПРН-18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.</p> <p>ПРН-20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.</p> <p>ПРН-25. Розпізнавати наслідки післявоєнної травми в різних контекстах і надавати відповідні послуги з соціально-психологічної реабілітації та підтримку.</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до реабілітації.

Засадничі аспекти поняття реабілітації. Історичні аспекти запровадження послуг з реабілітації. Категоріальний апарат поняття реабілітації, основні її види. Система, принципи та засоби реабілітації. Механізми реабілітації (традиційний, інституціональний, стилізований). Особливості реабілітаційного середовища. Створення реабілітаційного середовища. Правовий і не правовий характер реабілітаційних програм. Базові принципи надання реабілітаційних послуг. Основні напрями реабілітаційної роботи. Поняття функцій реабілітації, їх класифікація. Сутність і характеристика принципів реабілітаційної діяльності. Мегафактори, макрофактори, мезофактори, мікрофактори як чинники забезпечення реабілітаційної діяльності.

Тема 2. Соціальна реабілітація як технологія соціальної роботи.

Технологія соціальної реабілітації: сутність та механізми реалізації. Основні категорії соціальної реабілітації. Зміст, функції, принципи соціальної реабілітації. Механізми та етапи соціальної реабілітації. Основні умови організації соціальної реабілітації. Форми та методи соціальної реабілітації. Основні цілі й завдання соціально-реабілітаційного процесу.

Тема 3. Сучасні аспекти соціально-реабілітаційного процесу.

Сутність та механізми реалізації соціальної реабілітації. Діяльнісний підхід у соціальній реабілітації. Інтеграція як зовнішня умова організації соціальної реабілітації. Актуалізація внутрішніх ресурсів особистості на яку спрямовується соціальна реабілітація. Особливості організації соціально-реабілітаційного процесу. Характеристика основних засобів соціальної реабілітації. Послідовність і різноспрямованість реабілітаційних заходів. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі. Особистісний підхід фахівця із соціальної реабілітації на роботу з конкретною людиною. Реабілітаційний потенціал особистості. Мультиmodalні способи допомоги в контексті роботи із сім'ями, групами та спільнотами під час і після особистої чи соціальної травми.

Тема 4. Нормативно-правове підґрунтя соціальної реабілітації.

Законодавче забезпечення соціальної реабілітації. Нормативно-правове регулювання функціонування системи соціальної реабілітації. Нормативно-правові акти щодо правового забезпечення соціально-психологічної реабілітації та адаптації військовослужбовців Збройних Сил України. Етичні та правові засади соціальної реабілітації. Нормативно-правове забезпечення індивідуального підходу з надання реабілітаційних послуг. Нормативне забезпечення, основні концепції, підходи та принципи реабілітаційної діяльності в Україні. Новели у нормотворчому законодавстві щодо соціальної реабілітації осіб, груп та спільнот постраждалих внаслідок війни. Законодавче забезпечення діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації населення. Нормативно-правове регулювання діяльності з інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги.

Тема 5. Технології соціальної реабілітації з різними групами отримувачів послуг.

Технологічні аспекти надання послуг з соціальної реабілітації. Основні групи отримувачів послуг, що потребують реабілітації та особливості їхніх потреб та проблем. Особливості проведення соціальної реабілітації різних категорій отримувачів послуг. Сприятливе соціальне середовище як засіб соціальної реабілітації. Створення умов для інтеграції отримувачів послуг з соціальної реабілітації в середовище. Гуманізація соціального простору. Основні підходи у здійсненні соціальної реабілітації бійців ЗСУ та членів їхніх родин. Закономірності соціальної реабілітації біженців, мігрантів та вимушених переселенців. Активізація ресурсів отримувачів послуг. Базові принципи оцінки потреб постраждалих осіб, груп та спільнот. Практика оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості роботи з учасниками бойових дій у форматі реабілітаційних заїздів. Мультиmodalний, міждисциплінарний підхід у реабілітації учасників АТО і членів їхніх родин.

Тема 6. Закордонний досвід надання послуг з соціальної реабілітації.

Світовий досвід допомоги населенню, яке постраждало внаслідок екстремальних ситуацій. Організація соціальної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей: досвід США. Організація соціальної допомоги постраждалим від війни в Грузії. Імплементация закордонного досвіду в галузі соціальної реабілітації постраждалих від війни. Досвід організації соціальної допомоги та реабілітації постраждалих від війни в Ізраїлі. Інтеграція вимушених переселенців: європейський досвід і український контекст. Закордонний досвід в реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій. Закордонна практика соціальної підтримки учасників АТО (ООС) в процесі адаптації до мирного життя. Досвіді соціальної реабілітації постраждалих від війни таких країн як Сирія, Косово, Ірак, Хорватія та Кувейт.

Тема 7. Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації.

Реабілітаційна програма як комплекс організаційних форм соціальної роботи з соціальної реабілітації. Види реабілітаційних програм: комплексні і вузькоспрямовані, коротко і довготермінові. Структура реабілітаційної програми. Комплексне використання методів соціальної реабілітації в процесі реалізації програм. Інноваційні програми соціальної реабілітації. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки О.Зеленської. Застосування методів терапії в соціальній реабілітації: праце терапія; реабілітаційні можливості мистецтва. Особливості групової роботи в реалізації реабілітаційних програм. Характеристика індивідуальної комплексної програми реабілітації. Платформа допомоги врятованим – ключові сервіси підтримки постраждалих внаслідок війни в одному місці. Розвиток компетентностей спеціалістів щодо запобігання професійного вигорання.

Тема 8. Характеристика установ соціальної реабілітації.

Мережа центрів соціальної реабілітації в Україні. Комплексні реабілітаційні центри державної форми власності. Напрями діяльності неурядових організацій – надавачів послуг соціальної реабілітації. Інноваційні підходи мережування центрів соціальної реабілітації постраждалих внаслідок війни. Діяльність центрів допомоги

врятованим у населених пунктах, які приймають постраждалих від війни. Дорожня карта із розбудови психосоціальної допомоги ветеранам війни та членам їхніх сімей у громадах. Функцій державних та громадських інститутів у сфері соціального захисту постраждалих від війни. Шляхи посилення спроможності організацій і спеціалістів, які надають соціальні послуги та соціально-психологічну підтримку населенню в умовах війни. Дорожня карта розбудови ветеранських груп самопомоги у громадах. Мобільні застосунки на допомогу постраждалому від війни.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Вступ до реабілітації												
1.1. Засадничі аспекти поняття реабілітації	-	-	-			-	8	2	-			6
1.2. Особливості реабілітаційного середовища	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 1 тему	-	-	-			-	15	2	-			13
Тема 2. Соціальна реабілітація як технологія соціальної роботи												
2.1. Технологія соціальної реабілітації: сутність та механізми реалізації	-	-	-			-	8	2	-			6
2.2. Соціальна реабілітація як вид реабілітаційної діяльності	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 2 тему	-	-	-			-	15	2	-			13
Тема 3. Сучасні аспекти соціально-реабілітаційного процесу												
3.1. Сутність та механізми реалізації соціальної реабілітації	-	-	-			-	8	2	-			6
3.2. Особливості організації соціально-реабілітаційного процесу	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 3 тему	-	-	-			-	15	2	-			13
Тема 4. Нормативно-правове підґрунтя соціальної реабілітації												
4.1. Законодавче забезпечення соціальної реабілітації	-	-	-			-	8	-	-			8
4.2. Етичні та правові засади соціальної реабілітації	-	-	-			-	7	-	2			5
Разом за 4 тему	-	-	-			-	15	-	2			13
Тема 5. Технології соціальної реабілітації з різними групами отримувачів послуг												
5.1. Технологічні аспекти надання послуг з соціальної реабілітації	-	-	-			-	8	-	-			8
5.2. Сприятливе соціальне середовище	-	-	-			-	7	-	2			5

як засіб соціальної реабілітації												
Разом за 5 тему	-	-	-			-	15	-	2			13
Тема 6. Закордонний досвід надання послуг з соціальної реабілітації												
6.1. Світовий досвід допомоги населенню, яке постраждало внаслідок екстремальних ситуацій	-	-	-			-	8	-	-			8
6.2. Імплементация закордонного досвіду в галузі соціальної реабілітації постраждалих від війни	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 6 тему	-	-	-			-	15	-	-			15
Тема 7. Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації												
7.1. Реабілітаційна програма як комплекс організаційних форм соціальної роботи з соціальної реабілітації	-	-	-			-	8	-	-			8
7.2. Інноваційні програми соціальної реабілітації	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 7 тему	-	-	-			-	15	-	-			15
Тема 8. Характеристика установ соціальної реабілітації												
8.1. Мережа центрів соціальної реабілітації в Україні	-	-	-			-	8	-	-			8
8.2. Інноваційні підходи мережування центрів соціальної реабілітації постраждалих внаслідок війни	-	-	-			-	7	-	-			7
Разом за 8 тему	-	-	-			-	15	-	-			15
Усього годин							120	6	4			110

5. Теми лекцій

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	Вступ до реабілітації	-	2
1.1.	Засадничі аспекти поняття реабілітації. План лекції: 1. Історичні аспекти запровадження послуг з реабілітації. 2. Категоріальний апарат поняття реабілітації, основні її види. 3. Система, принципи та засоби реабілітації. 4. Механізми реабілітації (традиційний, інституціональний, стилізований).	-	2
2.	Соціальна реабілітація як технологія соціальної роботи	-	2
2.1.	Технологія соціальної реабілітації: сутність та механізми реалізації. План лекції: 1. Основні категорії соціальної реабілітації. 2. Зміст, функції, принципи соціальної реабілітації. 3. Механізми та етапи соціальної реабілітації.	-	2
3.	Сучасні аспекти соціально-реабілітаційного процесу	-	2
3.1.	Сутність та механізми реалізації соціальної реабілітації. План лекції: 1. Діяльнісний підхід у соціальній реабілітації. 2. Інтеграція як зовнішня умова організації соціальної реабілітації. 3. Актуалізація внутрішніх ресурсів особистості на яку спрямовується соціальна реабілітація.	-	2
4.	Нормативно-правове підґрунтя соціальної реабілітації	-	-
4.1.	Законодавче забезпечення соціальної реабілітації. План лекції: 1. Нормативно-правове регулювання функціонування системи соціальної реабілітації. 2. Нормативно-правові акти щодо правового забезпечення соціально-психологічної реабілітації та адаптації військовослужбовців Збройних Сил України.	-	-
5.	Технології соціальної реабілітації з різними групами отримувачів послуг	-	-
5.1.	Технологічні аспекти надання послуг з соціальної реабілітації. План лекції: 1. Основні групи отримувачів послуг, що потребують реабілітації та особливості їхніх потреб та проблем. 2. Особливості проведення соціальної реабілітації різних категорій отримувачів послуг.	-	-
6.	Закордонний досвід надання послуг з соціальної реабілітації	-	-
6.1.	Світовий досвід допомоги населенню, яке постраждало внаслідок екстремальних ситуацій. План лекції: 1. Організація соціальної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей: досвід США.	-	-

	2. Організація соціальної допомоги постраждалим від війни в Грузії.		
7.	Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації	-	-
7.1.	Реабілітаційна програма як комплекс організаційних форм соціальної роботи з соціальної реабілітації. План лекції: 1. Види реабілітаційних програм: комплексні і вузькоспрямовані, коротко і довготермінові. 2. Структура реабілітаційної програми. 3. Комплексне використання методів соціальної реабілітації в процесі реалізації програм.	-	-
8.	Характеристика установ соціальної реабілітації	-	-
8.1.	Мережа центрів соціальної реабілітації в Україні. План лекції: 1. Комплексні реабілітаційні центри державної форми власності. 2. Напрями діяльності неурядових організацій – надавачів послуг соціальної реабілітації.	-	-
Усього		-	6

6. Теми практичних занять

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	Вступ до реабілітації	-	-
1.1.	Особливості реабілітаційного середовища. План: Теоретична частина: 1. Створення реабілітаційного середовища. 2. Правовий і не правовий характер реабілітаційних програм. 3. Базові принципи надання реабілітаційних послуг. 4. Основні напрями реабілітаційної роботи. Практичне завдання: 1. Складання власного реабілітаційного термінологічного словника.	-	-
2.	Соціальна реабілітація як технологія соціальної роботи	-	-
2.1.	Соціальна реабілітація як вид реабілітаційної діяльності. План: Теоретична частина: 1. Основні умови організації соціальної реабілітації. 2. Форми та методи соціальної реабілітації. 3. Основні цілі й завдання соціально-реабілітаційного процесу. Практичне завдання: 1. Розробити інфографіку «Умови, форми та методи соціальної реабілітації».	-	-
3.	Сучасні аспекти соціально-реабілітаційного процесу	-	-
3.1.	Особливості організації соціально-реабілітаційного процесу. План: Теоретична частина: 1. Характеристика основних засобів соціальної реабілітації. 2. Послідовність і різноспрямованість реабілітаційних заходів. 3. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі.	-	-

	4. Особистісний підхід фахівця із соціальної реабілітації на роботу з конкретною людиною. Практичне завдання: 1. Скласти мапу думок «Реабілітаційний потенціал особистості».		
4.	Нормативно-правове підґрунтя соціальної реабілітації	-	2
4.1.	Етичні та правові засади соціальної реабілітації. План: Теоретична частина: 1. Нормативно-правове забезпечення індивідуального підходу з надання реабілітаційних послуг. 2. Нормативне забезпечення, основні концепції, підходи та принципи реабілітаційної діяльності в Україні. 3. Новели у нормотворчому законодавстві щодо соціальної реабілітації осіб, груп та спільнот постраждалих внаслідок війни. Практичні завдання: 1. Розробити перелік нормативно-правових актів, що регулюють питання соціальної реабілітації осіб, груп та спільнот постраждалих внаслідок війни.	-	2
5.	Технології соціальної реабілітації з різними групами отримувачів послуг	-	2
5.1.	Сприятливе соціальне середовище як засіб соціальної реабілітації. План: Теоретична частина: 1. Створення умов для інтеграції отримувачів послуг з соціальної реабілітації в середовище. Гуманізація соціального простору. 2. Основні підходи у здійсненні соціальної реабілітації бійців ЗСУ та членів їхніх родин. 3. Закономірності соціальної реабілітації біженців, мігрантів та вимушених переселенців. 4. Особливості роботи з учасниками бойових дій у форматі реабілітаційних заїздів. Практичне завдання: 1. Розробити інфографіку «Активізація ресурсів отримувачів послуг».	-	2
6.	Закордонний досвід надання послуг з соціальної реабілітації	-	-
6.1.	Імплементация закордонного досвіду в галузі соціальної реабілітації постраждалих від війни. План: Теоретична частина: 1. Досвід організації соціальної допомоги та реабілітації постраждалих від війни в Ізраїлі. 2. Інтеграція вимушених переселенців: європейський досвід і український контекст. 3. Закордонний досвід в реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій. Практичне завдання: 1. Створіть порівняльну таблицю основних підходів соціальної реабілітації постраждалих від війни в американській, ізраїльській та грузинській практиці.	-	-
7.	Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації	-	-
7.1.	Інноваційні програми соціальної реабілітації.	-	-

	<p>План: Теоретична частина:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки О.Зеленської. 2. Застосування методів терапії в соціальній реабілітації: праце терапія; реабілітаційні можливості мистецтва. 3. Особливості групової роботи в реалізації реабілітаційних програм. <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробити систему профілактики постстресових розладів у населення України. 		
8.	Характеристика установ соціальної реабілітації	-	-
8.1.	<p>Інноваційні підходи мережування центрів соціальної реабілітації постраждалих внаслідок війни.</p> <p>План: Теоретичні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність центрів допомоги врятованим у населених пунктах, які приймають постраждалих від війни. 2. Дорожня карта із розбудови психосоціальної допомоги ветеранам війни та членам їхніх сімей у громадах. 3. Функцій державних та громадських інститутів у сфері соціального захисту постраждалих від війни. <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запропонувати шляхи посилення спроможності організацій і спеціалістів, які надають соціальні послуги та соціально-психологічну підтримку населенню в умовах війни. 	-	-
Усього		-	4

7. Самостійна робота

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	Вступ до реабілітації	-	13
1.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття функцій реабілітації, їх класифікація. 2. Сутність і характеристика принципів реабілітаційної діяльності. 3. Мегафактори, макрофактори, мезофактори, мікрофактори як чинники забезпечення реабілітаційної діяльності. 	-	13
2.	Соціальна реабілітація як технологія соціальної роботи	-	13
2.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити порівняльну таблицю щодо змісту систем заходів таких видів реабілітації, як психологічна реабілітація, психолого-педагогічна реабілітація, соціальна реабілітація, професійна реабілітація. 	-	13
3.	Сучасні аспекти соціально-реабілітаційного процесу	-	13
3.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологія оцінки результатів соціальної реабілітації. 2. Соціальний аспект реабілітації в концепції реабілітації особистості. 3. Мультиmodalні способи допомоги в контексті роботи із сім'ями, групами та спільнотами під час і після особистої чи соціальної травми. 	-	13
4.	Нормативно-правове підґрунтя соціальної реабілітації	-	13

4.1.	1. Законодавче забезпечення діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації населення. 2. Нормативно-правове регулювання діяльності з інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги.	-	13
5.	Технології соціальної реабілітації з різними групами отримувачів послуг	-	13
5.1.	1. Базові принципи оцінки потреб постраждалих осіб, груп та спільнот. 2. Практика оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб. 3. Розвиток професійних компетентностей фахівців соціальної сфери для роботи з дітьми та сім'ями в умовах та після війни. 4. Мультиmodalний, міждисциплінарний підхід у реабілітації учасників АТО і членів їхніх родин.	-	13
6.	Закордонний досвід надання послуг з соціальної реабілітації	-	15
6.1.	1. Закордонна практика соціальної підтримки учасників АТО (ООС) в процесі адаптації до мирного життя. 2. Досвіді соціальної реабілітації постраждалих від війни таких країн як Сирія, Косово, Ірак, Хорватія та Кувейт.	-	15
7.	Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації	-	15
7.1.	1. Характеристика індивідуальної комплексної програми реабілітації. 2. Платформа допомоги врятованим – ключові сервіси підтримки постраждалих внаслідок війни в одному місці. 3. Розвиток компетентностей спеціалістів щодо запобігання професійного вигорання.	-	15
8.	Характеристика установ соціальної реабілітації	-	15
8.1.	1. Дорожня карта розбудови ветеранських груп самопомоги у громадах. 2. Мобільні застосунки на допомогу постраждалому від війни.	-	15
Усього		-	110

8. Індивідуальні завдання

1. За допомогою пошукового сервісу Google зберіть інформацію про реабілітаційні установи Запорізької області, які надають послуги особам та групам, що постраждали від війни. Результати роботи представити у вигляді таблиці.

Установа (назва, адреса)	Категорія на яку розрахована установа	Послуги, які надаються в установі
....		

2. Побудувати схему взаємодії соціального працівника та інших фахівців у ході реабілітаційної роботи з особами та групами що постраждали від війни. Вказати суб'єктів взаємодії та позначити головні завдання і напрями співпраці.
3. Описати довід роботи соціально орієнтованих установ, які здійснюють соціальну реабілітацію постраждалих від війни.
4. Виділити актуальні проблеми соціальної реабілітації за сучасними законодавчими і нормативно-правовими документами. Результати представити у вигляді карти думок.
5. Розкрити особливості використання технік терапії в практиці реабілітаційної соціальної роботи. Навести приклади.

6. Визначити особливості роботи соціального працівника в Центрі соціальної реабілітації.
7. Розробити проект реабілітаційного Центру.
8. Розробити перелік організаційних форм роботи для реабілітаційного центру.

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Засоби діагностики успішності навчання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, екзамен, співбесіда, словникові диктанти, написання рефератів, есе і доповідей, тестування тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання, систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів). Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Поточне оцінювання								Середнє арифметичне за поточну роботу	Екзамен	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	50	100	
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.1	7.1.	7.2.	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Шкала оцінювання ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Соціальна реабілітація» для здобувачів вищої освіти заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації, навчальні фільми.

13. Рекомендована література

Базова

1. Гончар І. Роль реабілітаційного потенціалу особистості в ході соціально-психологічної реабілітації. *Актуальні проблеми соціальної роботи: теорія і практика : колективна монографія* / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.]; за ред. Н. М. Коляди; МОН України, Розробник Гончар І.Г. Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Візаві, 2020. С. 67–75. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13130>
2. Горбунова В. В., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Г. С., Романчук О. І. Соціально психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО: посібник для ведучих груп. Львів: Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 96 с.
3. Медична і соціальна реабілітація: навчально-методичний посібник (І-ІІІ р.а.) / С. С. Сапункова, Л. О. Піц, А. Ф. Гутніцька та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». К. 2018. 280 с.
4. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ І-ІІІ р.а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. 2-е вид., переробл. і доповн. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». К., 2018. 464 с.
5. Основи соціальної реабілітації: навчально-методичні рекомендації. ІДГУ Ізмаїл, 2019. 193 с.

6. Романовська Л. І. Теорія та практика реабілітаційної роботи: навч. посібник. Хмельницький: ХНУ, 2009. 222 с.
7. Семигіна Т.В. Інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги: Методичний посібник. Київ. 2013. 104 с.
8. Соціально-психологічна реабілітація та адаптація військово-службовців Збройних Сил України: нормативно-правове забезпечення \ за заг. ред. Коропатніка І. М. 2021.
9. Сучасні теорія і практика соціальної реабілітації: монографія / О. В. Чуйко, А. В. Кунцевська, О. М. Тохтамиш та ін.; за ред. О. В. Чуйко. К. : ВПЦ "Київський університет", 2021. 336 с.
10. Хаустова О.О. Психосоціальна реабілітація: проблеми і шляхи вирішення // Нейро NEWS. 2016. № 2. С. 25-29.
11. Шевцов А. Г. Освітні основи реабілітології: монографія. К.: «МП Леся». 2009. 483 с.

Допоміжна

1. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Р.Мисули, Л.О.Вакуленко. Тернопіль: ТДМУ, 2005. 402 с.
2. Данилова Т.В. Організація і проведення соціально-психологічної реабілітації та професійного навчання дітей-інвалідів [Електронне джерело]. URL: scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/10_2009/8.pdf.
3. Соціальна адаптація і реабілітація [Електронне джерело]. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-12109.html>
4. Гордієнко Є. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту учасників бойових дій. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 1 (54). Ч. 1. С. 117–125.
5. Волошин П. В., Марута Н. О., Шестопалова Л. Ф. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах: метод. рек. / ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України». Харків, 2014. 80 с.
6. Допомога дітям, постраждалим внаслідок воєнного конфлікту: довідник вихователя дошкільного навчального закладу / Н. В. Пророк, С. А. Гончаренко та ін.; за ред. Н. В. Пророк. Слов'янськ : ПП «Канцлер», 2015. 84 с.
7. Робота з травмами війни. Український досвід : матеріали Першої всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 28–31 березня 2018 р.) / [за наук. ред. Л. А. Найдьонової, О. Л. Вознесенської, В. В. Савінова]. К. : Золоті ворота, 2018. 170 с.
8. Медико-психологічна реабілітація та соціальна адаптація учасників бойових дій: проблеми та перспективи : бібліогр. покажч. до наук.-практ. конф. / уклад. : Л. Є. Корнілова, Є. О. Корнілова ; наук. консультант М. М. Матяш ; Нац. наук. мед. б-ка України, Нац. мед. ун-т імені О.О. Богомольця, Асоц. з мед. та психол. реабілітації. Київ, 2018. 32 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org.ua>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>

3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle <https://edu.bdpu.org/login/index.php>.